

ZAKON

O NARODNOJ BANCI SRBIJE

("Sl. glasnik RS", br. 72/2003, 55/2004, 85/2005 - dr. zakon i 44/2010)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se položaj, organizacija, ovlašćenja i funkcije Narodne banke Srbije, kao i odnos Narodne banke Srbije prema organima Republike Srbije, međunarodnim organizacijama i institucijama.

Za obaveze Narodne banke Srbije jemči Republika Srbija.

Član 2

Narodna banka Srbije je centralna banka Republike Srbije i obavlja funkcije utvrđene ovim i drugim zakonom.

Narodna banka Srbije je samostalna i nezavisna u obavljanju funkcija utvrđenih ovim i drugim zakonom, podleže nadzoru Narodne skupštine i njoj je odgovorna za svoj rad.

Narodna banka Srbije, organi Narodne banke Srbije i članovi ovih organa u obavljanju svojih funkcija ne primaju niti traže uputstva od državnih organa i organizacija, kao ni od drugih lica.

Državni organi i organizacije, kao ni druga lica, ne mogu ugrožavati samostalnost i nezavisnost Narodne banke Srbije, niti mogu vršiti uticaj na Narodnu banku Srbije, organe Narodne banke Srbije i članove ovih organa u obavljanju njihovih funkcija.

Član 3

Osnovni cilj Narodne banke Srbije jeste postizanje i održavanje stabilnosti cena.

Narodna banka Srbije, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje svog osnovnog cilja, doprinosi očuvanju i jačanju stabilnosti finansijskog sistema.

Narodna banka Srbije, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje ciljeva iz st. 1. i 2. ovog člana, podržaće sprovođenje ekonomske politike Vlade Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada), poslujući u skladu s načelima tržišne privrede.

Član 4

Narodna banka Srbije obavlja sledeće funkcije:

- 1) utvrđuje i sprovodi monetarnu i deviznu politiku;
- 2) upravlja deviznim rezervama;
- 3) utvrđuje i sprovodi, u okviru svoje nadležnosti, aktivnosti i mere radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema;
- 4) izdaje i oduzima bankama dozvole za rad, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke;
- 5) izdaje i oduzima dozvole za obavljanje delatnosti osiguranja, vrši kontrolu ove delatnosti, odnosno nadzor nad obavljanjem te delatnosti, izdaje i oduzima ovlašćenja za obavljanje pojedinih poslova iz delatnosti osiguranja i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje;

6) izdaje i oduzima dozvole za obavljanje poslova lizinga, vrši nadzor nad obavljanjem ovih poslova i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje lizing;

7) izdaje i oduzima društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima dozvole za rad i dozvole za upravljanje tim fondovima, vrši nadzor nad ovom delatnošću i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuju dobrovoljni penzijski fondovi;

8) izdaje novčanice i kovani novac i upravlja tokovima gotovine;

9) uređuje, nadgleda i unapređuje nesmetano funkcionisanje platnog sistema;

10) obavlja zakonom, odnosno ugovorom utvrđene poslove za Republiku Srbiju ne ugrožavajući pri tom samostalnost i nezavisnost iz člana 2. ovog zakona.

Član 5

Narodna banka Srbije je pravno lice.

Narodna banka Srbije ne upisuje se u registar pravnih lica.

Sedište Narodne banke Srbije je u Beogradu.

Narodna banka Srbije ima pečat, koji sadrži naziv Republike Srbije i naziv i sedište Narodne banke Srbije, kao i Veliki grb Republike Srbije.

Član 6

Narodna banka Srbije ima statut, koji se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 7

Narodna banka Srbije može obrazovati filijale.

Unutrašnja organizacija, delokrug, prava i dužnosti filijala utvrđuju se Statutom Narodne banke Srbije.

Član 8

U sastavu Narodne banke Srbije, sa obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i Statutom Narodne banke Srbije, posluje specijalizovana organizacija pod nazivom: Narodna banka Srbije - Zavod za izradu novčanica i kovanog novca - Topčider, koja izrađuje novčanice i kovani novac.

Član 9

Narodnom bankom Srbije rukovodi guverner Narodne banke Srbije.

Guverner Narodne banke Srbije zastupa i predstavlja Narodnu banku Srbije.

Narodna banka Srbije ima od dva do četiri viceguvernera.

Član 10

Narodna banka Srbije, u izvršavanju svojih funkcija, saraduje sa Vladom i drugim državnim organima i, u okviru svoje nadležnosti, a ne ugrožavajući ostvarivanje svojih ciljeva, preduzima mere za unapređenje te saradnje.

Član 11

Narodna banka Srbije može biti članica međunarodnih finansijskih organizacija i institucija i može saradivati sa stranim centralnim bankama, s regulatornim telima, kao i s finansijskim i kreditnim institucijama o čemu obaveštava Narodnu skupštinu dostavljanjem redovnih tromesečnih izveštaja, a po potrebi i češće radi izvršavanja svog osnovnog cilja i svojih funkcija.

Narodna banka Srbije, ne ugrožavajući ostvarivanje svojih ciljeva, može zastupati Republiku Srbiju u međunarodnim finansijskim organizacijama i institucijama i drugim oblicima međunarodne saradnje, uz saglasnost Vlade.

II ORGANI NARODNE BANKE SRBIJE

Član 12

Organi Narodne banke Srbije su:

- 1) Izvršni odbor Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: Izvršni odbor);
- 2) guverner Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: guverner);
- 3) Savet guvernera Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: Savet).

Izvršni odbor i guverner odgovorni su za ostvarivanje ciljeva Narodne banke Srbije u okviru svojih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

Izvršni odbor

Član 13

Izvršni odbor čine guverner i viceguverneri Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: viceguverneri).

Član 14

Izvršni odbor utvrđuje monetarnu i deviznu politiku, kao i aktivnosti radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema, a posebno utvrđuje:

- 1) program monetarne politike Narodne banke Srbije;
- 2) način utvrđivanja kamatnih stopa Narodne banke Srbije i način obračuna, naplate i plaćanja kamate na plasmane i druga potraživanja Narodne banke Srbije, kao i na sredstva na koja Narodna banka Srbije plaća kamatu;
- 3) uslove i način izdavanja hartija od vrednosti Narodne banke Srbije;
- 4) uslove pod kojima i način na koji Narodna banka Srbije sprovodi operacije na otvorenom tržištu i obavlja diskontne poslove;
- 5) politiku odobravanja kratkoročnih kredita;

6) politiku kursa dinara;

7) osnovice za obračunavanje obavezne rezerve i stope obavezne rezerve, kao i način, uslove i rokove izdvajanja i korišćenja sredstava obavezne rezerve banaka;

8) strategiju i politiku upravljanja deviznim rezervama, kao i smernice za upravljanje tim rezervama;

9) druge instrumente i mere monetarne i devizne politike;

10) mere za održavanje likvidnosti banaka;

11) mere i aktivnosti, u okviru nadležnosti Narodne banke Srbije, radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema.

Propisi Narodne banke Srbije iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Izvršni odbor utvrđuje referentnu kamatnu stopu i druge kamatne stope koje Narodna banka Srbije primenjuje u sprovođenju monetarne politike.

Član 15

Izvršni odbor donosi propise Narodne banke Srbije iz oblasti kontrolne i nadzorne funkcije, u skladu sa zakonima kojima se uređuje obavljanje tih funkcija.

Propisi iz stava 1. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Izvršni odbor rešenjem odlučuje:

1) o davanju preliminarnih odobrenja, kao i o davanju i oduzimanju dozvola za rad bankama;

2) o davanju i oduzimanju društvima za osiguranje dozvola za obavljanje delatnosti osiguranja;

3) o davanju i oduzimanju dozvola za obavljanje poslova finansijskog lizinga;

4) o davanju i oduzimanju društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima dozvola za rad i dozvola za upravljanje tim fondovima.

Guverner, kao predsedavajući Izvršnog odbora, potpisuje rešenja iz stava 3. ovog člana.

Član 16

Sednice Izvršnog odbora održavaju se po potrebi, a najmanje jednom mesečno.

Sednice Izvršnog odbora održavaju se ako su prisutna najmanje tri člana Izvršnog odbora.

Sednicama Izvršnog odbora predsedava guverner.

Izvršni odbor donosi odluke većinom glasova svih članova. U slučaju izjednačenog broja glasova, odlučuje glas guvernera.

Član Izvršnog odbora ne može se uzdržati od glasanja.

Na sednice Izvršnog odbora poziva se ministar nadležan za poslove finansija, koji na njima učestvuje bez prava glasa.

Izvršni odbor donosi poslovnik o radu, kojim se naročito uređuju način sazivanja i održavanja sednica, pitanja koja se razmatraju na sednicama i druga pitanja u vezi s radom Izvršnog odbora.

Član 17

(Brisan)

Guverner i viceguverneri

Član 18

Guverner:

1) rukovodi poslovanjem Narodne banke Srbije i organizuje njen rad;

2) sprovodi odluke Izvršnog odbora i Saveta;

3) donosi propise, opšte i pojedinačne akte iz nadležnosti Narodne banke Srbije koji zakonom nisu stavljeni u nadležnost Izvršnog odbora i Saveta;

4) predlaže propise, opšte i pojedinačne akte koje donose Izvršni odbor i Savet, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno;

5) uređuje unutrašnju organizaciju Narodne banke Srbije i sistematizaciju radnih mesta u Narodnoj banci Srbije, kao i radne odnose zaposlenih u Narodnoj banci Srbije (u daljem tekstu: zaposleni);

6) imenuje i razrešava zaposlene koji rukovode organizacionim jedinicama u Narodnoj banci Srbije (u daljem tekstu: rukovodioci);

7) obavlja i druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonom na način koji nije u suprotnosti sa ciljevima iz člana 3. ovog zakona.

Propisi iz stava 1. tačka 3) ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 19

Guvernera bira Narodna skupština na predlog predsednika Republike Srbije.

Guverner se bira na šest godina, s pravom ponovnog izbora.

Za guvernera može biti biran državljanin Republike Srbije koji ispunjava opšte uslove za zasnivanje radnog odnosa, ima visoko obrazovanje stečeno na studijama drugog stepena i najmanje deset godina radnog iskustva u oblastima ekonomije, finansija ili bankarstva.

Guverner izborom zasniva radni odnos u Narodnoj banci Srbije.

Član 20

Guverner:

1) ne može biti poslanik u Narodnoj skupštini, član Vlade ili organa ili tela koje je obrazovala Narodna skupština ili Vlada, ili funkcioner političke organizacije, odnosno ne može obavljati funkciju organa ili člana organa autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave ili sindikalne organizacije, niti može obavljati bilo koju drugu javnu funkciju ili javni posao;

2) ne može biti član upravnog, izvršnog ili nadzornog odbora ili drugog organa banke, društva za osiguranje, davaoca lizinga, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, preduzeća za reviziju ili drugog lica nad čijim poslovanjem Narodna banka Srbije vrši kontrolu, odnosno nadzor ili s kojim sarađuje u obavljanju svojih funkcija, niti može biti zaposlen u tim licima, odnosno njihov saradnik;

3) ne može imati akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti banke, društva za osiguranje, davaoca lizinga, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, preduzeća za reviziju ili drugog pravnog lica nad čijim poslovanjem Narodna banka Srbije vrši kontrolu, odnosno nadzor ili s kojim sarađuje u obavljanju svojih funkcija;

4) ne može imati akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti u pravnim licima koja imaju učešće u banci, društvu za osiguranje, davaocu lizinga, društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, preduzeću za reviziju ili drugom pravnom licu nad čijim poslovanjem Narodna banka Srbije vrši kontrolu, odnosno nadzor ili s kojim sarađuje u obavljanju svojih funkcija.

Učešće, u smislu stava 1. ovog člana podrazumeva direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da se ostvari glasačko pravo u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad kapitalom tog pravnog lica.

Guverner ne može biti lice koje je povezano s licima koja obavljaju funkcije ili poslove iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, odnosno koja poseduju akcije, udele ili dužničke hartije iz tač. 3) i 4) tog stava.

U slučaju da poseduje akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana, guverner je dužan da ih otuđi u roku od tri meseca od dana izbora na mesto guvernera.

Guverner je dužan da, odmah nakon izbora, Narodnoj skupštini da pismenu izjavu o tome da on i lica povezana s njim ne obavljaju funkcije ni poslove iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana, da ne poseduju akcije, udele ili dužničke hartije iz tač. 3) i 4) tog stava, odnosno da će u slučaju da ih poseduje, otuđiti u roku iz stava 4. ovog člana.

Povezano lice, u smislu st. 3. i 5. ovog člana, ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, guverner je dužan da nakon tri meseca od dana izbora, Narodnoj skupštini da pismenu izjavu da više ne poseduje akcije, udele ili dužničke hartije od vrednosti iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana.

Guverner je dužan da u svemu postupuje u skladu s propisima kojima se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija.

Član 21

Viceguvernere bira Savet, na predlog guvernera.

Viceguverneri se biraju na šest godina, s pravom ponovnog izbora.

Na izbor, nespojivost funkcija i sukob interesa viceguvernera shodno se primenjuju odredbe člana 19. st. 3. i 4. i člana 20. ovog zakona.

Pojedini poslovi koje guverner može poveriti viceguvernerima bliže se uređuju Statutom Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: Statut).

Guverner, na početku svog mandata, imenuje viceguvernera koji ga, kad je guverner sprečen da vrši svoju funkciju, zamenjuje sa istim pravima i dužnostima.

Savet

Član 22

Savet čine pet članova, uključujući i predsjednika, koje bira Narodna skupština na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za poslove finansija (u daljem tekstu: Odbor za finansije).

Članovi Saveta biraju se na šest godina, s pravom ponovnog izbora.

Članovi Saveta nisu zaposleni u Narodnoj banci Srbije.

Na izbor, nespojivost funkcija i sukob interesa članova Saveta shodno se primenjuju odredbe člana 19. stav 3. i člana 20. ovog zakona.

Pored uslova iz člana 19. stav 3. ovog zakona, najmanje jedan član Saveta mora imati najmanje deset godina iskustva na poslovima računovodstva ili revizije.

Član 23

Savet:

- 1) donosi Statut, na predlog Izvršnog odbora;
- 2) utvrđuje režim kursa dinara, na predlog Izvršnog odbora, uz saglasnost Vlade;
- 3) donosi finansijski plan Narodne banke Srbije;
- 4) usvaja godišnje finansijske izveštaje Narodne banke Srbije;
- 5) bira spoljnog revizora, razmatra izveštaj spoljnog revizora i prati primenu preporuka tog revizora u Narodnoj banci Srbije;
- 6) vrši nadzor nad sistemom finansijskog izveštavanja, upravljanja rizicima i unutrašnjih kontrola u Narodnoj banci Srbije;
- 7) ocenjuje da li su računovodstvene politike i procedure koje su usvojene u Narodnoj banci Srbije odgovarajuće;
- 8) usvaja godišnji plan o obavljanju interne revizije u Narodnoj banci Srbije (u daljem tekstu: interna revizija) i periodično razmatra izveštaje o obavljenoj internoj reviziji;

9) vrši nadzor nad obavljanjem interne revizije i obavljanjem usklađenosti poslovanja u Narodnoj banci Srbije;

10) donosi strategiju razvoja Narodne banke Srbije, koju predlaže Izvršni odbor, i prati njeno sprovođenje.

Savet po potrebi, a najmanje jednom godišnje, Narodnoj skupštini podnosi izveštaj o svom radu.

Član 24

Guverner je dužan da najmanje jednom u tri meseca Savetu dostavi izveštaj o sprovođenju monetarne politike, izdavanju i oduzimanju dozvola za rad i vršenju kontrolne, odnosno nadzorne funkcije Narodne banke Srbije iz člana 4. tač. od 4) do 7) ovog zakona i donošenju propisa iz nadležnosti Narodne banke Srbije.

Radi obavljanja poslova iz člana 23. ovog zakona, Savet može od guvernera zahtevati da mu dostavi odgovarajuću dokumentaciju i podatke koji su nastali u radu Narodne banke Srbije.

Član 25

Sednice Saveta održavaju se po potrebi, a najmanje jednom u dva meseca.

Sednice Saveta održavaju se ako su prisutna najmanje tri člana Saveta.

Savet donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova Saveta.

Član Saveta ne može se uzdržati od glasanja.

Savet donosi poslovnik o svom radu, kojim se naročito uređuju način sazivanja i održavanja sednica, pitanja koja se razmatraju na sednicama i druga pitanja u vezi s radom Saveta.

Prestanak funkcije

Član 26

Guverneru, viceguvernerima i članovima Saveta (u daljem tekstu: funkcioner Narodne banke Srbije) prestaje funkcija istekom mandata, a, pre isteka mandata - ako podnesu pismenu ostavku, ako im radni odnos prestane zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju, kao i u slučaju razrešenja s funkcije.

Član 27

Guverner i članovi Saveta ostavku podnose Narodnoj skupštini i dužni su da o podnetoj ostavci bez odlaganja obaveste Savet.

Viceguverneri ostavku podnose Savetu i dužni su da o podnetoj ostavci bez odlaganja obaveste guvernera.

Guverneru, odnosno članu Saveta, koji je podneo ostavku funkcija prestaje izborom novog guvernera, odnosno člana Saveta.

Viceguverneru koji je podneo ostavku funkcija prestaje izborom novog funkcionera, odnosno protekom šest meseci od dana podnošenja ostavke ako se u tom roku ne izabere novi funkcioner.

Funkcioneru Narodne banke Srbije prestaje funkcija momentom prestanka radnog odnosa zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju, o čemu su guverner i članovi Saveta dužni da obaveste Narodnu skupštinu i Savet, a viceguverneri Savet - najkasnije šest meseci pre ispunjenja tih uslova.

Savet konstatuje prestanak funkcije guvernera i viceguvernera, a Odbor za finansije konstatuje prestanak funkcije člana Saveta - ako funkcioner Narodne banke Srbije podnese ostavku ili mu radni odnos prestane zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju.

Član 28

Funkcioner Narodne banke Srbije razrešava se funkcije:

1) ako je pravosnažno osuđen za krivično delo protiv privrede, prava po osnovu rada, imovine, državnih organa, pravosuđa, javnog reda i pravnog saobraćaja i službene dužnosti ili je pravosnažno osuđen za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest meseci;

2) ako se utvrdi da je, zbog nestručnog i nesavesnog obavljanja funkcije i ozbiljnijih propusta u donošenju i izvršavanju odluka i organizovanju poslova Narodne banke Srbije, došlo do znatnog odstupanja od ostvarenja osnovnog cilja iz člana 3. ovog zakona;

3) ako se, na osnovu nalaza i mišljenja nadležne zdravstvene ustanove, utvrdi da je zbog zdravstvenog stanja trajno izgubio radnu sposobnost za vršenje funkcije ili je privremeno nesposoban za vršenje funkcije u trajanju dužem od šest meseci;

4) ako ne dostavi ili dostavi lažnu izjavu o podacima iz člana 20. stav 5. ovog zakona, odnosno postupi suprotno stavu 1. tog člana;

5) ako se utvrdi da ne ispunjava uslove za izbor iz člana 19. ovog zakona.

Savet ispituje postojanje razloga za razrešenje funkcije guvernera i viceguvernera, a Odbor za finansije ispituje postojanje razloga za razrešenje funkcije člana Saveta.

Ako Savet, odnosno Odbor za finansije utvrdi da postoji neki od razloga za razrešenje guvernera, odnosno člana Saveta, dužan je da o tome bez odlaganja pismeno obavesti predsednika Republike Srbije i Narodnu skupštinu, odnosno predsednika Narodne skupštine, sa obrazloženjem.

Pri ispitivanju postojanja razloga iz stava 1. ovog člana, Savet je dužan da zatraži izjašnjenje guvernera, odnosno viceguvernera, a Odbor za finansije - izjašnjenje člana Saveta.

Uz obaveštenje iz stava 3. ovog člana, Savet izjašnjenje guvernera dostavlja Narodnoj skupštini, a Odbor za finansije izjašnjenje člana Saveta dostavlja predsedniku Narodne skupštine.

Odluku o razrešenju guvernera i članova Saveta donosi Narodna skupština, na osnovu obrazloženog obaveštenja iz stava 3. ovog člana.

Odluku o razrešenju viceguvernera donosi Savet, ako utvrdi da postoje razlozi za to razrešenje.

Funkcioneru Narodne banke Srbije funkcija prestaje donošenjem odluke o razrešenju. Protiv ove odluke može se voditi upravni spor, s tim da tužba protiv te odluke ne može sprečiti ni odložiti njeno izvršenje.

Član 29

Funkcioner Narodne banke Srbije se šest meseci posle prestanka funkcije ne može zaposliti u banci ili u drugom pravnom licu nad čijim poslovanjem Narodna banka Srbije vrši kontrolu, odnosno nadzor ili s kojim saraduje u obavljanju svojih funkcija.

Guverner i viceguverneri imaju pravo na naknadu u slučaju isteka mandata, prestanka funkcije zbog podnošenja ostavke ili razrešenja s funkcije iz razloga utvrđenih u članu 28. stav 1. tačka 3. tog zakona, i to u visini zarade isplaćene u mesecu pre isteka mandata, odnosno donošenja odluke o razrešenju - do zasnivanja radnog odnosa, a najduže do isteka roka iz stava 1. ovog člana.

Čl. 30-33

(Brisani)

III UTVRĐIVANJE I SPROVOĐENJE MONETARNE POLITIKE

Mere i instrumenti monetarne i devizne politike

Član 34

Narodna banka Srbije utvrđuje i sprovodi monetarnu i deviznu politiku u Republici Srbiji:

- 1) utvrđivanjem referentne kamatne stope i drugih kamatnih stopa Narodne banke Srbije;
- 2) izdavanjem hartija od vrednosti;

- 3) sprovođenjem operacija na otvorenom tržištu;
- 4) obavljanjem diskontnih poslova;
- 5) samostalnim vođenjem politike kursa dinara i utvrđivanjem, uz saglasnost Vlade, režima kursa dinara;
- 6) odobravanjem kratkoročnih kredita;
- 7) utvrđivanjem obavezne rezerve banaka kod Narodne banke Srbije;
- 8) utvrđivanjem mera za održavanje likvidnosti banaka;
- 9) donošenjem propisa i preduzimanjem mera i drugih aktivnosti iz oblasti deviznog poslovanja utvrđenih ovim i drugim zakonom;
- 10) utvrđivanjem drugih instrumenata i mera monetarne i devizne politike;
- 11) obavljanjem drugih poslova utvrđenih ovim i drugim zakonom na način koji nije u suprotnosti s ciljevima iz člana 3. ovog zakona.

Izdavanje hartija od vrednosti i operacije na otvorenom tržištu

Član 35

Narodna banka Srbije može izdavati kratkoročne hartije od vrednosti koje glase na domaću ili stranu valutu, na osnovu odluke kojom se utvrđuju obim emisije, rokovi dospeća i drugi uslovi za izdavanje hartija od vrednosti, kao i način plasmana i isplate tih hartija.

Narodna banka Srbije može, radi upravljanja deviznim rezervama, izdavati i dugoročne hartije od vrednosti koje glase na domaću ili stranu valutu. O izdavanju ovih hartija Narodna banka Srbije donosi odluku, kojom se utvrđuju namena, obim emisije i rokovi dospeća tih hartija, kao i uslovi i način njihovog izdavanja, plasmana i isplate.

Član 36

Narodna banka Srbije operacije na otvorenom tržištu sprovodi kupovinom i prodajom hartija od vrednosti, kao i obavljanjem drugih poslova s tim hartijama i drugim finansijskim instrumentima.

Narodna banka Srbije uređuje vrstu i kvalitet hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata iz stava 1. ovog člana, kao i uslove i način obavljanja operacija na otvorenom tržištu.

Diskontni poslovi

Član 37

Narodna banka Srbije može kupovati od banaka hartije od vrednosti.

Narodna banka Srbije može kupljene hartije od vrednosti iz stava 1. ovog člana prodavati i pre isteka roka njihovog dospeća.

Narodna banka Srbije uređuje vrstu i kvalitet hartija od vrednosti iz stava 1. ovog člana, kao i uslove i način pod kojima kupuje i prodaje te hartije.

Odobranje kratkoročnih kredita

Član 38

Narodna banka Srbije može bankama odobravati kredite s rokom dospeća do godinu dana, na osnovu zaloge hartija od vrednosti, deviza i drugih utvrđenih sredstava obezbeđenja.

Narodna banka Srbije uređuje vrstu i kvalitet sredstava obezbeđenja na osnovu kojih odobrava kredite iz stava 1. ovog člana, kao i uslove i način odobravanja tih kredita.

Član 39

(Brisan)

Obavezna rezerva

Član 40

Narodna banka Srbije utvrđuje visinu obavezne rezerve banaka propisivanjem stope obavezne rezerve, vrste depozita i drugih sredstava na koja se ta stopa primenjuje.

Narodna banka Srbije može obaveznu rezervu banaka utvrditi i na povećanje određenih vrsta depozita i drugih sredstava banaka, kao i na vanbilansne obaveze banaka.

Narodna banka Srbije može utvrditi i diferencirane stope obavezne rezerve, zavisno od vrste i ročnosti depozita i drugih sredstava.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način za obračunavanje i izdvajanje obavezne rezerve.

Referentna kamatna stopa i druge kamatne stope

Član 41

Narodna banka Srbije utvrđuje referentnu kamatnu stopu i objavljuje je na svojoj Internet prezentaciji.

Narodna banka Srbije utvrđuje kamatne stope na plasmane i druga potraživanja Narodne banke Srbije, kao i kamatne stope na sredstva na koja Narodna banka Srbije plaća kamatu, i propisuje način obračuna, naplate i plaćanja kamate.

Drugim potraživanjima iz stava 2. ovog člana smatraju se i sredstva izdvojena kod Narodne banke Srbije koja su manja od propisanih.

Mere za održavanje likvidnosti banaka i drugih finansijskih organizacija

Član 42

Narodna banka Srbije, radi održavanja likvidnosti banaka, može propisati:

- 1) uslove i način odobravanja depozitnih i kreditnih olakšica;
- 2) uslove i način obezbeđenja likvidnosti isplate depozita fizičkih i pravnih lica kod banaka;

3) druge mere za održavanje likvidnosti banaka.

Propisi, mere i aktivnosti iz oblasti deviznog poslovanja

Član 43

Narodna banka Srbije samostalno vodi politiku kursa dinara.

Narodna banka Srbije, uz saglasnost Vlade, utvrđuje režim kursa dinara.

Odluka Narodne banke Srbije o utvrđivanju režima kursa dinara objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 44

Narodna banka Srbije kupuje i prodaje devize i efektivni strani novac na deviznom tržištu radi sprovođenja monetarne politike, u skladu sa utvrđenim režimom kursa dinara, odnosno radi održavanja odgovarajućeg nivoa deviznih rezervi.

Narodna banka Srbije može kupovati i prodavati devize i efektivni strani novac na deviznom tržištu i radi održavanja likvidnosti plaćanja prema inostranstvu.

Narodna banka Srbije može bankama zamenjivati devize u efektivni strani novac i efektivni strani novac u devize.

Član 45

Narodna banka Srbije propisuje:

- 1) uslove i način intervencije Narodne banke Srbije na deviznom tržištu;
- 2) vrste deviza i efektivnog stranog novca koji se kupuju i prodaju na deviznom tržištu;
- 3) uslove i način zamene stranih valuta;
- 4) druge mere iz deviznog poslovanja radi ostvarivanja utvrđene politike kursa dinara.

Član 46

Narodna banka Srbije može, u skladu sa utvrđenom monetarnom politikom, bankama propisati obavezu da drže određeni iznos u devizama na računu kod Narodne banke Srbije ili kod stranih banaka.

Narodna banka Srbije može, u skladu sa utvrđenom monetarnom politikom, propisati i druge mere radi održavanja likvidnosti u plaćanjima sa inostranstvom.

Član 47

Narodna banka Srbije može od domaćih i stranih banaka primati depozite u devizama.

Radi obavljanja zakonom utvrđenih funkcija, Narodna banka Srbije može otvarati račune u inostranstvu.

Član 48

Narodna banka Srbije može se, radi premošćavanja tekućih neravnomernosti u prilivu i odlivu deviza, zaduživati u inostranstvu u svoje ime i za svoj račun, sa rokom otplate do godinu dana.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može se kod Međunarodnog monetarnog fonda zaduživati sa rokom otplate dužim od godinu dana.

Član 49

Devizne rezerve Narodne banke Srbije čine:

- 1) potraživanja Narodne banke Srbije u devizama na računima u inostranstvu;
- 2) hartije od vrednosti na računima Narodne banke Srbije u inostranstvu;
- 3) specijalna prava vučenja i rezervna pozicija kod Međunarodnog monetarnog fonda;
- 4) zlato i drugi plemeniti metali;

5) efektivni strani novac.

Član 50

Narodna banka Srbije upravlja deviznim rezervama u skladu s načelima likvidnosti i sigurnosti.

Narodna banka Srbije odlučuje o formiranju i korišćenju deviznih rezervi, kao i o upravljanju i raspolaganju tim rezervama, u skladu s monetarnom i deviznom politikom i smernicama za upravljanje deviznim rezervama, na način kojim se doprinosi nesmetanom ispunjenju obaveza Republike Srbije prema inostranstvu.

Član 51

Narodna banka Srbije kupuje i prodaje u inostranstvu devize, efektivni strani novac, hartije od vrednosti i druge oblike aktive, radi obezbeđenja odgovarajućeg oblika i valutne strukture deviznih rezervi.

Narodna banka Srbije može kupovati i prodavati dinare u inostranstvu.

Član 52

Zlatom, u smislu ovog zakona, smatraju se zlatne poluge, zlato na računima Narodne banke Srbije u inostranstvu i kovano zlato.

Narodna banka Srbije može izvoziti i iznositi u inostranstvo, kao i uvoziti i unositi iz inostranstva, zlatne poluge i zlato u neprerađenom i kovanom obliku.

Narodna banka Srbije može u zemlji kupovati i prodavati zlatne poluge, a može koristiti i usluge pretapanja i izlivanja zlatnih poluga.

Izdavanje novčanica i kovanog novca i upravljanje tokovima gotovine

Član 53

Novčana jedinica Republike Srbije jeste dinar, koji se deli na 100 para.

Narodna banka Srbije ima isključivo pravo izdavanja novčanica i kovanog novca u Republici Srbiji.

Član 54

Sve novčane obaveze iz poslova zaključenih u Republici Srbiji između preduzeća, drugih domaćih pravnih lica i građana, izražavaju se u dinarima i izvršavaju sredstvima plaćanja koja glase na dinare, ako zakonom nije drukčije određeno.

Član 55

Narodna banka Srbije izdaje novčanice i kovani novac, utvrđuje apoeene i osnovna obeležja novčanica i kovanog novca.

Natpisi i tekstovi na novčanicama i kovanom novcu ispisuju se ćirilćnim i latinićnim pismom.

Narodna banka Srbije donosi odluke o puštanju u opticaj i povlaćenju iz opticaja novčanica i kovanog novca.

Član 56

Guverner utvrđuje naćin i uslove povlaćenja pohabanih novćanica i zamene oštećenih novćanica i kovanog novca, ćije troškove snosi Narodna banka Srbije.

Član 57

Narodna banka Srbije, uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade, donosi odluku o izdavanju novćanica za vanredne potrebe zemlje nastale usled ratnog ili vanrednog stanja.

Član 58

Falsifikati papirnih novćanica i falsifikovani ili oštećeni (probušeni) kovani novac nisu zakonsko sredstvo plaćanja.

Ako postoji sumnja da su novčanice i kovani novac koji su zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Srbiji falsifikovani ili su falsifikovane strane novčanice, Narodna banka Srbije utvrđuje njihovu autentičnost.

Novčanice i kovani novac iz stava 1. ovog člana predaju se Narodnoj banci Srbije bez naknade.

Narodna banka Srbije propisuje način postupanja s novčanicama i kovanim novcem iz stava 2. ovog člana.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima se mogu reprodukovati novčanice i kovani novac koji su u opticaju ili su povučeni iz opticaja.

Član 58a

Narodna banka Srbije planira izdavanje novčanica i gotovog novca i upravlja tokovima gotovine snabdevanjem banaka novčanicama i kovanim novcem i preuzimanjem od banaka novčanica i kovanog novca.

Narodna banka Srbije utvrđuje najniži apoen u opticaju na koji se zaokružuju obračuni u gotovinskom platnom prometu.

Narodna banka Srbije propisuje način upravljanja tokovima gotovine.

Platni sistem

Član 59

Narodna banka Srbije vodi računa o efikasnom i sigurnom funkcionisanju i razvoju platnog sistema i, u skladu sa zakonom, donosi propise kojima se uređuje ovaj sistem.

Član 60

Narodna banka Srbije vodi sistem konsolidovanog računa trezora za dinarska i devizna sredstva, kao i druge račune utvrđene zakonom, i za ove poslove naplaćuje naknadu.

Na sredstva iz stava 1. ovog člana koja su položena kao depozit na računu Narodna banka Srbije plaća kamatu, u skladu sa ugovorom zaključenim s deponentom.

Poslovi za Republiku Srbiju

Član 61

Narodna banka Srbije može, na osnovu zakona, odnosno ugovora, a u ime i za račun Republike Srbije, obavljati poslove fiskalnog agenta u vezi sa zaduživanjem Republike Srbije u inostranstvu, odnosno poslove u vezi s povlačenjem sredstava i otplatom obaveza prema inostranstvu, kao i poslove izdavanja dugoročnih hartija od vrednosti koji se odnose na članstvo Republike Srbije u Međunarodnom monetarnom fondu.

Narodna banka Srbije može, na osnovu zakona, odnosno ugovora, obavljati i druge poslove za Republiku Srbiju.

Član 62

Narodna banka Srbije ne može odobravati kredite, pozajmice, prekoračenja po računu ili druge vidove kreditnih olakšica Republici Srbiji, autonomnoj pokrajini ili jedinici lokalne samouprave, javnim preduzećima i drugim pravnim licima čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, odnosno u kojima Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave imaju kontrolno učešće.

Narodna banka Srbije ne može neposredno kupovati hartije od vrednosti koje izdaju subjekti iz stava 1. ovog člana.

Zabrana iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na dnevne kredite čije rokove dospeća nije moguće produžavati, kao ni na kredite, pozajmice, prekoračenja po računu ili druge vidove kreditnih olakšica koji se odobravaju Republici Srbiji za izmirivanje njenih obaveza po osnovu članstva u Međunarodnom monetarnom fondu.

Kredite i kreditne olakšice bankama u kojima kontrolno učešće imaju Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave - Narodna banka Srbije može odobravati pod uslovima i na način koji su utvrđeni ovim zakonom.

Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave imaju kontrolno učešće iz st. 1. i 4. ovog člana ako neposredno ili posredno:

- 1) imaju mogućnost da ostvare više od 50% glasačkih prava u pravnom licu, ili
- 2) imaju vlasništvo nad više od 50% kapitala tog pravnog lica, ili
- 3) mogu imenovati više od polovine članova upravnog ili nadzornog odbora ili drugog organa upravljanja pravnog lica.

IV KONTROLNA FUNKCIJA NARODNE BANKE SRBIJE

Član 63

Narodna banka Srbije izdaje i oduzima dozvole za rad i vrši kontrolnu, odnosno nadzornu funkciju iz člana 4. tač. od 4) do 7) ovog zakona, a preduzima i druge mere u skladu sa zakonom.

Narodna banka Srbije može doneti propise kojima se utvrđuju standardi stabilnog i sigurnog poslovanja subjekata koje kontroliše, odnosno nad kojima vrši nadzor.

Narodna banka Srbije vodi evidenciju o izdatim dozvolama iz stava 1. ovog člana. Ova evidencija je javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a dostupna je na Internet prezentaciji Narodne banke Srbije.

Član 64

Pri vršenju kontrole, odnosno nadzora iz člana 63. ovog zakona, Narodna banka Srbije ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju banaka, društava za osiguranje, davalaca finansijskog lizinga, društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, kao i pravnih lica koja su s njima povezana imovinskim, upravljačkim ili poslovnim odnosima.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način vršenja kontrolne funkcije, u skladu sa ovim i drugim zakonom.

Član 65

Radi unapređenja svoje kontrolne funkcije, Narodna banka Srbije saraduje sa stranim institucijama nadležnim za kontrolu poslovanja banaka, društava za osiguranje, davalaca finansijskog lizinga i društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, odnosno za nadzor nad tim poslovanjem, a saraduje i s domaćim organima i institucijama nadležnim za nadzor u oblasti finansijskog poslovanja.

Narodna banka Srbije može podatke pribavljene u obavljanju svoje kontrolne funkcije razmenjivati sa organima i institucijama iz stava 1. ovog člana.

V POSEBNA OVLAŠĆENJA NARODNE BANKE SRBIJE

Član 66

Narodna banka Srbije može banci, na njen zahtev, dati ovlašćenje za obavljanje poslova platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom ako utvrdi da ta banka ispunjava uslove za obavljanje tih poslova koje propisuje Narodna banka Srbije.

Narodna banka Srbije može oduzeti ovlašćenje iz stava 1. ovog člana ako banka ne ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 67

Narodna banka Srbije vodi registre banaka ovlašćenih za obavljanje poslova platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom, kao i registre saglasnosti datih za otvaranje filijala, drugih organizacionih oblika i predstavništava banaka u inostranstvu, kao i predstavništava stranih banaka u Republici Srbiji.

Narodna banka Srbije propisuje uslove za upis i način vođenja registara iz stava 1. ovog člana.

Registri iz stava 1. ovog člana su javne knjige.

Podaci upisani u registar iz stava 1. ovog člana su javni.

VI INFORMACIONI SISTEM NARODNE BANKE SRBIJE

Član 68

Narodna banka Srbije može da propiše obavezu za pravna lica i preduzetnike da evidentiraju, prikupljaju, obrađuju i dostavljaju određene podatke.

Narodna banka Srbije bliže propisuje sadržaj podataka iz stava 1. ovog člana i način njihovog dostavljanja.

Član 69

Narodna banka Srbije, radi efikasnog izvršavanja ciljeva i funkcija, razvija automatizovane informacione sisteme i propisuje način i uslove uključivanja pravnih lica i preduzetnika u te sisteme.

Član 70

Narodna banka Srbije sastavlja bilanse i izveštaje na osnovu podataka dobijenih od pravnih lica i preduzetnika, sopstvenih baza podataka i automatizovanih informacionih sistema, u skladu sa zakonom.

VII ODNOS NARODNE BANKE SRBIJE PREMA NARODNOJ SKUPŠTINI I VLADI REPUBLIKE SRBIJE

Član 71

Narodna banka Srbije, najkasnije do 15. decembra tekuće godine, dostavlja Narodnoj skupštini, radi informisanja, program monetarne politike za narednu godinu.

Narodna banka Srbije, najkasnije do 30. juna naredne godine, podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o monetarnoj politici, uz obrazloženje svih faktora koji su uticali na sprovođenje te politike, kao i godišnji izveštaj o stabilnosti finansijskog sistema.

Narodna banka Srbije, najkasnije do 30. septembra tekuće godine, podnosi Narodnoj skupštini polugodišnji izveštaj o monetarnoj politici, uz obrazloženje svih faktora koji su uticali na sprovođenje te politike.

Narodna banka Srbije, najkasnije do 30. juna naredne godine, podnosi Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o svom poslovanju i rezultatima rada.

Sadržina izveštaja iz st. 2, 3. i 4. ovog člana utvrđuje se Statutom.

Narodna banka Srbije je dužna da program monetarne politike iz stava 1. ovog člana bez odlaganja objavi u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Guverner u Narodnoj skupštini obrazlaže program monetarne politike i izveštaje iz ovog člana.

Narodna skupština ne može Narodnoj banci Srbije davati bilo kakva uputstva na osnovu dostavljenog programa monetarne politike i podnetih izveštaja iz ovog člana.

Član 72

Guverner može biti pozvan na sednicu Vlade.

Vlada, odnosno nadležna ministarstva dostavljaju Narodnoj banci Srbije, radi davanja mišljenja, nacрте zakona i drugih propisa koji su u vezi s ciljevima, funkcijama, pravima i obavezama Narodne banke Srbije.

Vlada, odnosno nadležno ministarstvo dostavlja Narodnoj banci Srbije, radi davanja mišljenja, nacrt memoranduma o budžetu, ekonomskoj i fiskalnoj politici i nacrt zakona kojim se uređuje budžet, i to blagovremeno, u skladu s rokovima propisanim zakonom kojim se uređuje budžetski sistem.

Ministarstvo nadležno za poslove finansija, i to najmanje jednom godišnje, dostavlja Narodnoj banci Srbije pismeno obaveštenje o planiranim novim zaduženjima Republike Srbije u inostranstvu, kao i o očekivanim korišćenjima inostranih kredita i otplatama po tim kreditima, radi sagledavanja uticaja ovih zaduženja na utvrđivanje i sprovođenje monetarne politike.

Ministarstvo nadležno za poslove finansija blagovremeno obaveštava Narodnu banku Srbije o svim transakcijama Republike Srbije koje se odnose na njeno spoljno zaduženje.

Član 72a

Narodna banka Srbije ima pravo predlaganja Narodnoj skupštini zakona iz svoje nadležnosti.

Guverner na sednici Narodne skupštine obrazlaže zakon koji je predložila Narodna banka Srbije.

VIII IMOVINA, PRIHODI, RASHODI I KAPITAL

Član 73

Imovinu Republike Srbije koju koristi Narodna banka Srbije čine dinarski i devizni kratkoročni i dugoročni plasmani, devizna sredstva, hartije od vrednosti, ostala aktiva i imovinska prava u posedu Narodne banke Srbije, pokretne i nepokretne stvari i novčana sredstva na žiro-računu Narodne banke Srbije.

Imovina iz stava 1. ovog člana koristi se za poslovanje Narodne banke Srbije.

Guverner donosi akte o pribavljanju, upravljanju, korišćenju i raspolaganju imovinom iz stava 1. ovog člana, osim o otuđenju nepokretnih stvari.

Član 74

Narodna banka Srbije ima finansijski plan, kojim se utvrđuju planirani prihodi i rashodi Narodne banke Srbije za narednu godinu.

Finansijski plan za narednu godinu Narodna banka Srbije, radi informisanja, dostavlja Narodnoj skupštini najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Član 75

Narodna banka Srbije ostvaruje prihode:

- 1) od kamate i drugih prihoda na sredstva deponovana u inostranstvu;
- 2) od kamate na kredite i druge plasmane i potraživanja;
- 3) od naknada za vršenje usluga;
- 4) kupovinom i prodajom hartija od vrednosti;
- 5) od pozitivnih kursnih razlika;
- 6) ostale prihode koje ostvaruje svojim poslovanjem i poslovanjem specijalizovane organizacije u svom sastavu.

Izvršni odbor utvrđuje jedinstvenu tarifu po kojoj Narodna banka Srbije naplaćuje naknadu za izvršene usluge.

Član 76

Iz prihoda koje Narodna banka Srbije ostvari, podmiruju se:

- 1) kamate i drugi troškovi po inostranim kreditima;
- 2) kamate na sredstva koja se drže kod Narodne banke Srbije;
- 3) kamate i drugi troškovi po hartijama od vrednosti;
- 4) troškovi izrade novčanica i kovanog novca;
- 5) materijalni i nematerijalni troškovi i troškovi amortizacije;
- 6) negativne kursne razlike;
- 7) zarade zaposlenih;
- 8) ostali troškovi koje Narodna banka Srbije ima u svom poslovanju i u poslovanju specijalizovane organizacije u svom sastavu.

Član 77

Republika Srbija je vlasnik celokupnog kapitala Narodne banke Srbije.

Kapital Narodne banke Srbije čine osnovni kapital i posebne rezerve.

Do dostizanja iznosa minimalnog osnovnog kapitala Narodne banke Srbije od 10.000.000.000 dinara, celokupna dobit Narodne banke Srbije raspoređuje se u osnovni kapital.

Posle dostizanja iznosa minimalnog osnovnog kapitala iz stava 3. ovog člana, celokupna dobit Narodne banke Srbije raspoređuje se u posebne rezerve Narodne banke Srbije do dostizanja iznosa ovih rezervi od 20.000.000.000 dinara.

Posle dostizanja iznosa minimalnog osnovnog kapitala iz stava 3. ovog člana i iznosa posebnih rezervi iz stava 4. tog člana, dobit proistekla iz kursnih razlika i revalorizacionih rezervi Narodne banke Srbije raspoređuje se na sledeći način: 33,3% u osnovni kapital i 66,7% u posebne rezerve.

Posle dostizanja iznosa minimalnog osnovnog kapitala iz stava 3. ovog člana i iznosa posebnih rezervi iz stava 4. tog člana, dobit koja nije proistekla iz kursnih razlika i revalorizacionih rezervi Narodne banke Srbije raspoređuje se na sledeći način: 10% u osnovni kapital, 20% u posebne rezerve i 70% u budžet Republike Srbije.

U skladu sa stavom 6. ovog člana, Narodna banka Srbije deo dobiti iz tog stava prenosi budžetu Republike Srbije - u roku od deset dana od dana dostavljanja Narodnoj skupštini godišnjih finansijskih izveštaja Narodne banke Srbije, sa izveštajem ovlašćenog revizora.

Član 78

Ostvareni gubitak Narodne banke Srbije pokriva se iz posebnih rezervi i osnovnog kapitala iznad nivoa minimalnog osnovnog kapitala, a ako navedena sredstva nisu dovoljna - iz budžeta Republike Srbije ili iz hartija od vrednosti koje u tu svrhu, pod tržišnim uslovima, izdaje Republika Srbija i prenosi Narodnoj banci Srbije.

Hartije od vrednosti kojima je pokriven gubitak, Narodna banka Srbije može naplatiti i pre roka dospeća - prodajom radi očuvanja tekuće likvidnosti, uz saglasnost Saveta.

Ako Republika Srbija ne pokrije gubitak Narodne banke Srbije na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, taj se gubitak pokriva iz dobiti Narodne banke Srbije ostvarene u narednim godinama, i to pre raspodele dobiti propisane članom 77. ovog zakona.

IX FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

Član 79

Godišnji finansijski izveštaji Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: godišnji finansijski izveštaji) sačinjavaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija i Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Godišnje finansijske izveštaje, sa izveštajem ovlašćenog revizora, Savet dostavlja, radi informisanja, Narodnoj skupštini do 30. juna naredne godine.

Narodna banka Srbije je dužna da godišnje finansijske izveštaje objavi u "Službenom glasniku Republike Srbije" u roku od mesec dana od dana njihovog dostavljanja Narodnoj skupštini.

Član 80

(Brisan)

Član 81

Revizija godišnjih finansijskih izveštaja vrši se na način utvrđen zakonom kojim se uređuje revizija finansijskih izveštaja i Međunarodnim standardima revizije.

Narodna banka Srbije bira spoljnog revizora u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke, na period od najmanje tri poslovne godine.

X ORGANIZACIJA RADA I STATUS ZAPOSLENIH U NARODNOJ BANCI SRBIJE

Član 82

Organizacija rada Narodne banke Srbije bliže se, u skladu sa zakonom, uređuje Statutom i unutrašnjim opštim aktima Narodne banke Srbije, a naročito:

- 1) unutrašnja organizacija Narodne banke Srbije i sistematizacija radnih mesta u Narodnoj banci Srbije;
- 2) prava, obaveze i odgovornosti rukovodilaca;
- 3) prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u obavljanju poslova i zadataka;
- 4) zarade i naknade funkcionera Narodne banke Srbije i zaposlenih;
- 5) zaštita podataka označenih određenim stepenom tajnosti (u daljem tekstu: tajni podaci) i bezbednost informacija u Narodnoj banci Srbije;
- 6) upravljanje dokumentima u Narodnoj banci Srbije.

Član 83

Na prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa zaposlenih primenjuje se zakon kojim se uređuju radni odnosi, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 84

Prijem u radni odnos u Narodnoj banci Srbije i izbor zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima vrši guverner.

Zaposleni sa posebnim ovlašćenjima iz stava 1. ovog člana podležu ponovnom izboru svake pete godine.

Član 85

Funkcioneri Narodne banke Srbije i zaposleni ne mogu se u obavljanju poslova rukovoditi svojim političkim opredeljenjima.

Na zaposlene shodno se primenjuju odredbe člana 20. stav 1. tač. od 2) do 4) ovog zakona.

Zaposleni može van radnog vremena, a uz prethodnu pismenu saglasnost guvernera, obavljati plaćene dodatne poslove i aktivnosti samo ako njihovo obavljanje ne utiče na mogućnost stvaranja sukoba interesa ili na nepristrasno obavljanje njegovih poslova.

Član 86

Narodna banka Srbije, u skladu s propisima, stara se o arhivskoj građi, odnosno arhivskom materijalu nastalim u radu Narodne banke Srbije i u radu organa i organizacija čiji je ona pravni sledbenik, kao i o drugoj arhivskoj građi, odnosno arhivskom materijalu čiji je imalac.

Član 86a

Kao tajni podaci nastali u poslovanju Narodne banke Srbije naročito se određuju podaci koji se odnose na:

- 1) upravljanje deviznim rezervama;
- 2) pregovore sa organizacijama i institucijama iz člana 11. ovog zakona;
- 3) izdavanje novčanica i kovanog novca i upravljanje tokovima gotovine;
- 4) pojedinačne podatke i pokazatelje poslovanja subjekata nad kojima Narodna banka Srbije vrši kontrolnu, odnosno nadzornu funkciju.

Kao tajni podaci nastali u poslovanju Narodne banke Srbije mogu se zakonom ili unutrašnjim opštim aktom Narodne banke Srbije odrediti i drugi podaci čijim bi otkrivanjem neovlašćenim licima mogla nastupiti šteta po ostvarivanje ciljeva i obavljanje funkcija Narodne banke Srbije.

Funkcioneri Narodne banke Srbije i zaposleni dužni su da čuvaju tajne podatke bez obzira na način na koji su ih saznali.

Obaveza iz stava 3. ovog člana ostaje i nakon prestanka radnog odnosa, odnosno angažovanja u Narodnoj banci Srbije.

Član 86b

Narodna banka Srbije, guverner, viceguverneri i drugi zaposleni ne odgovaraju za štetu koja nastane u obavljanju poslova Narodne banke Srbije, osim ako se dokaže da je ta šteta prouzrokovana namerno ili krajnjom nepažnjom.

Za štetu iz stava 1. ovog člana, zaposleni iz tog stava ne mogu odgovarati ni nakon prestanka radnog odnosa u Narodnoj banci Srbije, odnosno prestanka vršenja funkcije.

Narodna banka Srbije nadoknadiće troškove zastupanja u sudskim i upravnim postupcima koji se protiv zaposlenih iz stava 1. ovog člana pokrenu u vezi s poslovima iz tog stava.

Član 86v

Protiv upravnog akta Narodne banke Srbije donetog u obavljanju njenih funkcija može se voditi upravni spor, ali tužba protiv ovog akta ne može sprečiti ni odložiti njegovo izvršenje.

U upravnom sporu protiv akta iz stava 1. ovog člana sud ne može rešiti upravnu stvar za čije je rešavanje ovim zakonom utvrđena nadležnost Narodne banke Srbije.

XI KAZNENE ODREDBE

1. Krivično delo

Član 87*

(Prestao da važi)

Čl. 88-90

(Brisani)

3. Prekršaji

Član 91

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj banka:

- 1) ako ne postupa u skladu s propisima Narodne banke Srbije iz člana 40. ovog zakona;
- 2) ako ne sprovodi mere koje je Narodna banka Srbije propisala radi održavanja likvidnosti banaka iz člana 42. ovog zakona;
- 3) ako ne postupa u skladu s propisima Narodne banke Srbije iz člana 45. ovog zakona;
- 4) ako se ne pridržava mera koje je Narodna banka Srbije propisala radi održavanja likvidnosti u plaćanjima sa inostranstvom iz člana 46. ovog zakona;
- 5) ako ne postupa u skladu s propisima Narodne banke Srbije iz člana 58. stav 4. ovog zakona;
- 6) ako ne postupa u skladu s propisima Narodne banke Srbije iz člana 58a stav 3. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u banci novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, sud može banci, uz kaznu, izreći i zaštitnu meru zabrane bavljenja određenim bankarskim poslovima u trajanju od šest meseci do tri godine.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, sud može odgovornom licu u banci, uz kaznu, izreći i zaštitnu meru zabrane obavljanja određenih bankarskih poslova u trajanju od tri meseca do jedne godine.

Član 91a

Novčanom kaznom od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne dostavi odgovarajuće podatke u skladu s propisima iz člana 68. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 25.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako ne dostavi odgovarajuće podatke u skladu s propisima iz člana 68. ovog zakona.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 dinara.

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 92

Guverner i članovi Saveta biće izabrani najkasnije dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Savet će izabrati viceguvernere najkasnije mesec dana od izbora guvernera i članova Saveta.

U prvom sazivu Saveta Narodne banke Srbije predsednik Saveta bira se na pet godina, jedan član Saveta na četiri godine, jedan član Saveta na tri godine, jedan član Saveta na dve godine i jedan član Saveta na jednu godinu.

Ako članu Saveta prestane funkcija pre isteka mandata, novi član Saveta bira se na period do isteka mandata člana kome je funkcija prestala.

Član 93

Narodna banka Srbije doneće Statut i druge opšte akte u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Guverner, uz prethodno pribavljenu saglasnost Saveta, donosi akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Narodne banke Srbije, najkasnije mesec dana od dana donošenja Statuta Narodne banke Srbije.

Član 94

Zaposleni u Narodnoj banci Srbije biće raspoređeni na radna mesta utvrđena aktom o organizaciji i sistematizaciji iz člana 93. stav 2. ovog zakona narednog dana od dana stupanja na snagu tog akta.

Zaposleni koji ne budu raspoređeni na radna mesta u skladu s aktom o organizaciji i sistematizaciji iz stava 1. ovog člana ostaju neraspoređeni i ostvaruju prava u skladu sa zakonom.

Član 95

Narodna banka Srbije nastavlja da koristi nepokretnosti, opremu, sredstva za rad, informacione sisteme, novčana i neposlovna sredstva, predmete i arhivu sa stanjem na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 96

Propisi doneti na osnovu Zakona o Narodnoj banci Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 i 73/2000) primenjivaće se do donošenja odgovarajućih akata na osnovu ovog zakona.

Član 97

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Narodnoj banci Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 41/94, 61/95, 29/97, 44/99 i 73/2000).

Član 98

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Zakona o dopuni Zakona o Narodnoj banci Srbije

("Sl. glasnik RS", br. 55/2004)

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o Narodnoj banci Srbije***

("Sl. glasnik RS", br. 44/2010)

Član 96

Narodna banka Srbije će poslove koje obavlja u skladu sa Zakonom o Narodnoj banci Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 72/03, 55/04 i 85/05 - dr. zakon - u daljem tekstu: Zakon) nastaviti da obavlja u skladu s nadležnostima utvrđenim ovim zakonom.

Član 97

Guverner i viceguverneri izabrani u skladu sa odredbama Zakona nastavljaju da obavljaju funkcije utvrđene ovim zakonom do isteka mandata na koji su izabrani.

Predsednik i članovi Saveta Narodne banke Srbije izabrani u skladu sa odredbama Zakona nastavljaju da obavljaju funkcije članova Saveta utvrđene ovim zakonom do isteka mandata na koji su izabrani.

Guverneru, viceguvernerima, predsedniku i članovima Saveta Narodne banke Srbije koji su podneli ostavke, odnosno koji su sami zatražili prestanak funkcije do dana stupanja na snagu ovog zakona, funkcija prestaje pre isteka mandata u skladu sa odredbama Zakona.

Član 98

Propisi koje je Narodna banka Srbije donela na osnovu Zakona ostaju na snazi do donošenja novih propisa u skladu sa ovim zakonom.

Narodna banka Srbije će odredbe propisa donetih na osnovu Zakona koje su u suprotnosti sa ovim zakonom uskladiti u roku od jedne godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Savet će doneti Statut Narodne banke Srbije u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Narodna banka Srbije uskladiće svoje unutrašnje opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu Statuta Narodne banke Srbije.

Član 99

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Napomena:

*Krivičnopravne odredbe sadržane u članu 87. Zakona o Narodnoj banci Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 72/2003 i 55/2004) prestale su da važe danom stupanja na snagu Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS", br. 85/2005), odnosno 1. januara 2006. godine.